

Wymagania programowe z języka polskiego dla klas ósmych
Publicznej Szkoły Podstawowej nr 10 im. Henryka Sienkiewicza w Opolu

(opracowane na rok 2024/2025 w oparciu o program *Nowe słowa na start*, zmodyfikowane przez Z. Witkowską i A. Mazurewicz-Nowacką – zgodne z nową podstawą programową)

ZAGADNIENIE	Wymagania konieczne (na co najmniej 35%) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (na co najmniej 51%) Uczeń spełnia wymagania konieczne oraz:	Wymagania rozszerzające (na co najmniej 70%) Uczeń spełnia wymagania podstawowe oraz:	Wymagania dopełniające (na co najmniej 80%) Uczeń spełnia wymagania rozszerzające oraz:
Wobec życiowych doświadczeń	<ul style="list-style-type: none"> opisać graffiti 	<ul style="list-style-type: none"> porównać graffiti Banksy’ego z XVII-wiecznym obrazem 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat kolorystyki dzieła i określić jej funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję dodania maski postaci z obrazu omówić znaczenie otoczenia dla wymowy dzieła
Nie bać się życia	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu przytoczyć argumenty wysuwane przez bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować każdą z bohaterek 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczynę sporu pomiędzy bohaterkami 	<ul style="list-style-type: none"> wyrazić swoją opinię na temat sporu zaprezentowanego we fragmentach tekstu
Poezja Adama Mickiewicza - przykład sonetu	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza omówić sytuację liryczną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> określić kontekst biograficzny utworu omówić kompozycję wiersza i odnieść ją do definicji sonetu wskazać cechy bohatera romantycznego u podróżnego 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać środki stylistyczne użyte w utworze i określić ich funkcję omówić obraz natury wyłaniający się z utworu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować puentę sonetu wskazać konteksty kulturowe związane z tematem utworu
W obliczu zmian – <i>Jeżeli porcelana, to wyłącznie taka</i> Stanisława Barańczaka	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać środki stylistyczne użyte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję przywołanych w utworze: porcelany, fotela, książki, odzieży, planów omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować przesłanie wiersza zinterpretować sens wyrażen <i>gąsienica czolgu i but tragarza</i>
Fotografia	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić wybraną fotografię na podstawie podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat roli światła w fotografii omówić fotografie Charlesa Ebbetsa, Annie Leibovitz i Matthew Abbotta 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy wybranej fotografii
Jak doskonalić technikę pisania rozprawki?	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć plan rozprawki 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na przykładzie podanej rozprawki sposoby zachowania spójności tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować tezę do podanego tematu rozprawki skorygować błędy w podanych rozprawkach 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy przykładowej rozprawki stworzyć rozprawkę
Jak przygotować przemówienie?	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić etapy przygotowywania przemówienia wymienić środki retoryczne, napisać prosty tekst według schematu 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady użycia środków retorycznych dokonać analizy podanego przemówienia 	<ul style="list-style-type: none"> porównać podane przemówienia i ocenić ich skuteczność dokonać analizy niewerbalnych środków komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> przygotować przemówienie wygłosić przemówienie
Sposoby wzbogacania słownictwa	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>neologizm, zapożyczenia, wyrazy rodzime, synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne, eufemizmy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać funkcje neologizmów w podanych fragmentach tekstów rozpoznać w tekstach rodzaje neologizmów rozpoznać w tekście homonimy i wyrazy wieloznaczne 	<ul style="list-style-type: none"> omówić zasadność i funkcję użycia wyrazów obcych w tekstach zastąpić podane wyrazy synonimami zastąpić zapożyczenia wyrazami rodzimymi 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcje neologizmów w tekstach artystycznych

			<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić wypowiedzi tak, aby zawierały eufemizmy 	
Czym jest styl języka? Jakie style wyróżniamy?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy każdego ze stylów • wskazać w tekście sformułowania nacechowane stylistycznie • wskazać błędy stylistyczne w podanych tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać styl podanej wypowiedzi • przekształcić sformułowania nacechowane stylistycznie w neutralne stylistycznie • skorygować błędy stylistyczne w podanych tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć tekst w wybranym stylu
Ortografia – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić zasady ortograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnić podane teksty poprawnymi formami 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować teksty pod kątem ortograficznym 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć teksty poprawne pod względem ortograficznym
Ojczyzna	<ul style="list-style-type: none"> • opisać to, co zostało przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać topos, do którego odwołał się artysta • omówić funkcję kolorystyki 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie symboli • wyjaśnić wymowę obrazu
Walczyć za ojczyznę – <i>Reduta</i> Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • wskazać podmiot liryczny wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przykłady animizacji • wskazać w wierszu wyrazy dźwiękonaśladowcze • wskazać inne środki stylistyczne użyte w utworze • porównać sposób przedstawienia agresorów i obrońców 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia wydarzeń w utworze • omówić sposób przedstawienia cara • określić funkcję animizacji • określić funkcję nagromadzenia wyrazów dźwiękonaśladowczych w utworze • odnieść postać Kapitana Polski do antycznych herosów i współczesnych superbohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować przesłanie <i>Reduty Ordony</i> • omówić obraz współczesnego świata przedstawiony w piosence Lao Che
Geneza <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza w świetle <i>Epilogu</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść <i>Epilogu</i> • zidentyfikować adresata inwokacji jako „małą ojczyznę” 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia Paryża z perspektywy emigranta • omówić sposób przedstawienia <i>kraju lat dziecinnych</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić kontrasty pomiędzy przedstawieniem Paryża i <i>kraju lat dziecinnych</i> (przestrzenie: natura – miasto, swojskość – obcość, wspólnota – konflikt) • omówić funkcję kolorystyki dominującej w inwokacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia przestrzeni w inwokacji
Dworek szlachecki w <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • opisać Soplicowa • wymienić głównych bohaterów epepei 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić tytułowego bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relacje pomiędzy mieszkańcami Soplicowa 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić harmonię pomiędzy człowiekiem a naturą w odniesieniu do przedstawienia Soplicowa
Obraz szlachty w <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić formacje szlacheckie przedstawione w <i>Panu Tadeuszu</i> • omówić obyczaje szlacheckie zaprezentowane w epepei 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wady każdej spośród formacji szlacheckich 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję tradycji w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy sposobu przedstawienia szlachty (pozytywny i negatywny wizerunek)
Jacek Soplica – bohater dynamiczny (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić biografię Jacka Soplicy 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Jacka Soplicę przed jego przemianą i po niej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić momenty kluczowe dla biografii Jacka Soplicy z punktu widzenia tego bohatera oraz Gerwazego • omówić funkcję miana przybranego przez bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać stosunek do świata i siebie samego Jacka Soplicy oraz księdza Robaka (dostrzec kontrast)

Historia w <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać odwołania do historii na początku utworu (przyjazd Tadeusza do Soplicowa) i na jego końcu (koncert Jankiela) • wymienić wydarzenia historyczne przywołane podczas oglądania przez Tadeusza obrazów • wymienić wydarzenia historyczne przywołane w koncercie Jankiela 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przywołanych wydarzeń historycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> przywołanego na początku i na końcu dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać inne wydarzenia historyczne przywołane w dziele i omówić ich funkcję
<i>Pan Tadeusz</i> – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy epopei 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść cechy epopei do <i>Pana Tadeusza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przymiotnika <i>ostatni</i>, który często pojawia się w utworze • omówić sposób prezentacji przyrody w dziele 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy wybranego opisu przyrody w utworze
Wiesz, umiesz, zdasz	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów epopei
Co już wiemy o twórczości Adama Mickiewicza?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić tytuły omawianych utworów Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • określić przynależność gatunkową utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołać problematykę omawianych utworów • przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów
Tęsknota za ojczyzną	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu • wskazać w wierszu neologizmy 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat adresata lirycznego wiersza • opisać kraj przedstawiony przez podmiot liryczny • nazwać uczucia podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie refrenu dla wymowy wiersza • omówić funkcję neologizmów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie wyrażen: <i>światło-cień, bez-tęsknota i bez-myślenie</i> w kontekście wiersza
Henryk Sienkiewicz, <i>Latarnik</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony noweli • wskazać cechy gatunkowe noweli • scharakteryzować głównego bohatera utworu • omówić przemianę bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić przyczyny tułaczki Skawińskiego (także te niewyrażone bezpośrednio) • omówić sposób, w jaki bohater reaguje na pierwsze wersy <i>Pana Tadeusza</i> • omówić funkcję przyrody w noweli 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania ojczyzny przez Skawińskiego • zinterpretować symbolikę latarni morskiej • sformułować przesłanie utworu
Wiesz, umiesz, zdasz	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenia tułactwa bohatera w odniesieniu do fragmentów i całości utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać opowiadanie o późniejszych losach bohatera • uzasadnić porównanie Skawińskiego do Syzyfa

Muzyka	<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy języka muzyki wymienić rodzaje muzyki rozrywkowej 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić utwór muzyczny na podstawie podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać elementy języka muzyki podczas analizy wybranego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić rolę muzyki w wybranym filmie
Jak napisać artykuł?	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować artykuł wymienić cechy artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić kompozycję artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie zebrać informacje do artykułu dokonać analizy formy i treści podanego artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> napisać artykuł problemowy
Norma językowa i błąd językowy	<ul style="list-style-type: none"> wskazać różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową przedstawić podział błędów językowych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać teksty realizujące normę wzorcową i normę użytkową poprawnie odmienić podane wyrazy wskazać w podanych wyrazach sylaby akcentowane 	<ul style="list-style-type: none"> skorygować błędy w podanych tekstach odnaleźć w podanych tekstach błędy stylistyczne i je skorygować skorygować błędy interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie sformułować związki frazeologiczne poprawnie odczytać podane wyrazy
Nazwy osobowe i miejscowe	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać w tekście nazwy osobowe i miejscowe 	<ul style="list-style-type: none"> określić kategorie nazw osobowych i miejscowych 	<ul style="list-style-type: none"> używać poprawnych form nazwisk zapisać nazwy miejscowe w odpowiednich formach 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć nazwy narodowości i mieszkańców od nazw miejscowych
Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty i opinie posługiwać się pojęciami: <i>artykuł</i>, <i>norma językowa</i>, <i>norma wzorcowa</i>, <i>norma użytkowa</i>, <i>błąd językowy</i>, <i>nazwy osobowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać
Dlaczego potrzebujemy autorytetów?	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>wywiad</i> omówić treść fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady, którymi warto kierować się podczas poszukiwania autorytetu wskazać różnice pomiędzy autorytetem a guru 	<ul style="list-style-type: none"> omówić rolę autorytetów we współczesnym świecie dokonać analizy sposobu zadawania pytań przez dziennikarkę 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat współczesnych autorytetów podjąć dyskusję na temat uznawania celebrytów za autorytety
Podróż w czasie z Sienkiewiczem – <i>Quo vadis</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść lektury wymienić bohaterów pierwszo- i drugoplanowych 	<ul style="list-style-type: none"> określić czas i miejsce akcji wymienić wątki główne i poboczne 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść definicję powieści historycznej do utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w powieści elementy rzeczywistości starożytnego Rzymu
Świat na styku dwóch kultur – pogańskiej i chrześcijańskiej – <i>Quo vadis</i> Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić ogólne wątki w powieści, 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić obraz kultury starożytnego Rzymu zaprezentowany w powieści omówić życie pierwszych chrześcijan w Rzymie dokonać charakterystyki porównawczej Nerona i św. Piotra 	<ul style="list-style-type: none"> określić hierarchię wartości pogan i chrześcijan omówić przyczyny, konsekwencje i znaczenie pożaru Rzymu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić symbolikę cierpienia pierwszych chrześcijan podać przykłady symboli pojawiających się w powieści i zinterpretować ich znaczenie wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy powieści

Wśród najważniejszych bohaterów powieści <i>Quo vadis</i> Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wymienić głównych bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować wybranych bohaterów drugoplanowych 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić Marka Winicjusza jako bohatera dynamicznego wypowiedzieć się na temat znaczenia Petroniusza w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> porównać kreacje bohaterów powieści
Miłość (nie)jedno ma imię – <i>Quo vadis</i> Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historię miłości Marka Winicjusza i Ligii 	<ul style="list-style-type: none"> porównać sposoby postrzegania miłości między mężczyzną a kobietą przez Rzymian i chrześcijan 	<ul style="list-style-type: none"> omówić dojrzewanie Marka Winicjusza do miłości omówić zaprezentowaną w powieści chrześcijańską miłość bliźniego 	<ul style="list-style-type: none"> omówić różne postawy wobec winowajców na przykładach bohaterów powieści
Wiesz, umiesz, zdasz	<ul style="list-style-type: none"> przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów powieści
Co już wiemy o twórczości Henryka Sienkiewicza?	<ul style="list-style-type: none"> wymienić tytuły omawianych dzieł Henryka Sienkiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> określić przynależność gatunkową poznanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy problematyki omawianych utworów przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów
Mądrość, dobre życie, przyjaźń	<ul style="list-style-type: none"> wymienić wartości życiowe, na które zwraca uwagę Leszek Kołakowski 	<ul style="list-style-type: none"> omówić różne sposoby rozumienia przez rozmówców pojęcia <i>mędrzec</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy prawdziwego przyjaciela na podstawie wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczynę częstego posługiwania się przez Leszka Kołakowskiego sformułowaniami wyrażającymi niepewność
Ludzie wobec ludzi – <i>List do ludożerców</i> Tadeusza Różewicza	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny scharakteryzować tytułowych <i>ludożerców</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować zabieg stylistyczny zastosowany na początku wiersza omówić funkcję użycia wyrazu <i>ludożerca</i> w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować zakończenie wiersza odnieść wymowę wiersza do codziennej rzeczywistości
Wobec niechcianych dobrych rad	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść felietonu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w tekście elementy języka potocznego i określić ich funkcję odnieść definicję felietonu do tekstu Anny Dziewit-Meller 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcje kompozycyjne poszczególnych fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać główną myśl felietonu odnieść pojęcie <i>stereotyp</i> do historii opisaną przez autorkę
Jak napisać list otwarty?	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy listu otwartego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić kompozycję listu otwartego 	<ul style="list-style-type: none"> skorygować podany list otwarty i wzmocnić jego perswazyjność odpowiednimi środkami retorycznymi dokonać analizy przykładów listów otwartych 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować list otwarty
Film	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>kadr</i>, <i>plan filmowy</i>, <i>ujęcie</i>, <i>scena</i>, <i>montaż</i>, <i>scenariusz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady filmów, reprezentujących poszczególne gatunki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w wybranych filmach cechy pozwalające zaklasyfikować je do poszczególnych gatunków 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy języka filmu na wybranym przykładzie ocenić wybrane dzieło filmowe na podstawie podanych kryteriów
Odmienne i nieodmienne części mowy – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> wymienić odmienne i nieodmienne części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy rozpoznać nieodmienne części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> odnaleźć w tekście nieosobowe formy czasowników i je określić dokonać poprawnej deklinacji rzeczowników poprawnie odmienić i stopniować przymiotniki 	<ul style="list-style-type: none"> właściwie określić formy osobowe czasowników poprawnie określić i stosować formy zaimków

Części zdania – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w zdaniu podmiot i orzeczenie 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w zdaniu przydawki i określić, jakimi częściami mowy zostały one wyrażone wskazać w zdaniu dopełnienie i okolicznik 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w zdaniu orzeczenie imienne 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać i zastosować zdania bezpodmiotowe
Typy wypowiedzi – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań rozpoznać w tekście równoważniki zdań 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać zdania współrzędnie i podrzędnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić zdania pojedyncze w złożone 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić zdania w imiesłowowe równoważniki zdań
Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty i opinie posługiwać się pojęciami: <i>powieść historyczna, bohater dynamiczny, symbol, felieton, film, odmienne i nieodmienne części mowy, części zdania, rodzaje wypowiedzi, list otwarty</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać
Życiowe wybory	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>mural, motyw biblijny, street art</i> opisać mural 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać motyw biblijny, do którego odnosi się dzieło 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować symbolikę barw użytych przez artystkę wyjaśnić tytuł muralu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować wymowę dzieła
Wiesz, umiesz, zdasz	<ul style="list-style-type: none"> przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów powieści 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu
Podróż w czasy dwudziestolecia międzywojennego	<ul style="list-style-type: none"> określić ramy czasowe epoki wskazać najważniejsze tendencje w epoce 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze tendencje w sztuce dwudziestolecia międzywojennego 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kontekst historyczny epoki odnieść termin <i>awangarda</i> do środków wyrazu i tematów wykorzystywanych w dwudziestolecu międzywojennym 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wybrane dzieło sztuki dwudziestolecia międzywojennego
Po stronie optymizmu – Zielono mam w głowie Kazimierza Wierzyńskiego	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza wskazać podmiot liryczny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza opisać przeżycia, których doświadcza podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować metaforę powstałą na bazie związku frazeologicznego <i>mieć zielono w głowie</i> wskazać sformułowania wiążące się z radością życia 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować zakończenie wiersza
W poszukiwaniu szczęścia – Piosenka o szczęściu Mariana Hemara i Juliana Tuwima	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> postawić tezę interpretacyjną wypowiedzieć się na temat cech <i>małego i dużego szczęścia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować puentę wiersza
Śmierć i miłość – Pytasz, co w moim życiu z wszystkich rzecz gówną... Jana Lechonia	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza określić rodzaj liryki wskazać podmiot liryczny tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję zwrotów do adresata 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat sprzeczności zaprezentowanych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować znaczenie wiersza wyjaśnić sens puenty

Kogut na drodze do sławy – Artysta Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>alegoria</i> • omówić treść tekstu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narratora tekstu • wyjaśnić postawę Koguta • skomentować zachowanie Lisa 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić alegoryczne znaczenie postaci • wskazać w tekście elementy komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść postawę Koguta do wyobrażeń na temat artysty • sformułować morał
Jak napisać podanie?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>podanie</i> • wymienić elementy, które powinny znaleźć się w podaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować błędnie napisane podanie • napisać podanie 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować za pomocą komputera podanie o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej
Grafika	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>grafika, rysunek, perspektywa, grafika artystyczna, ilustracja, plakat, animacja, logo, identyfikacja wizualna firmy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić elementy języka grafiki na wybranym przykładzie • wymienić i opisać najważniejsze techniki graficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić środki wyrazu zastosowane przez autora wybranej grafiki • omówić tradycyjne techniki graficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów
Mowa zależna i niezależna – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną i zależną 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w podanym tekście przykłady mowy zależnej i niezależnej • zastosować poprawną interpunkcję przy zapisie dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisać dowolny dialog w mowie zależnej 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować tekst z wypowiedziami w mowie zależnej • przekształcić mowę zależną na niezależną i odwrotnie
Wypowiedzenia wielokrotnie złożone	<ul style="list-style-type: none"> • podzielić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wypowiedzenia składowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym orzeczenia i równoważniki zdań 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym relacje współrzędne i podrzędne 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wykresie
Czasy wojny i okupacji	<ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze zjawiska kulturowe związane z okresem wojny i okupacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić dzieła sztuki z okresu wojny i okupacji 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy środków wyrazu wykorzystanych przez twórców omawianych dzieł
Wojenna pożoga i marzenia – liryka Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wskazać środki językowe oddziałujące na zmysły 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • omówić sytuację liryczną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję oddziaływania na zmysły w wierszu • omówić kontekst biograficzny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję kontrastu pomiędzy początkowymi strofami a zakończeniem wiersza
Kamienie na szaniec Aleksandra Kamińskiego – pomiędzy gawędą harcerską a literaturą faktu (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe utworu • wskazać w utworze elementy gawędy harcerskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • określić tematykę tekstu • wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do opisywanego świata 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować sens tytułu
W służbie małego sabotażu i dywersji – Kamienie na szaniec Aleksandra Kamińskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić różnice pomiędzy sabotażem a dywersją • omówić akcje sabotażowe i dywersyjne bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat skutków działań sabotażowych i dywersyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić przyczyny i skutki akcji pod Arsenalem
Alek, Rudy i Zośka jako przedstawiciele pokolenia wojennego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić losy bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić i scharakteryzować bohaterów utworu • zdefiniować pojęcie <i>patriotyzm</i> w kontekstach historycznym i współczesnym 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić hierarchię wartości bohaterów książki przed wybuchem wojny oraz w czasie okupacji • zaprezentować bohaterów utworu jako przedstawicieli pokolenia wojennego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić dylematy moralne bohaterów tekstu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia <i>czasu pogardy</i> w utworze
Wiesz, umiesz, zdasz	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu

Jak żyć po wojnie? – Pierwsza przechadzka Leopolda Staffa	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • opisać sytuację liryczną w tekście • wskazać w wierszu elementy rzeczywistości powojennej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relacje pomiędzy podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym utworu • omówić sposób przedstawienia w wierszu rzeczywistości powojennej 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować funkcję powtórzenia • wyjaśnić, w jaki sposób zastosowanie form czasu przeszłego wpływa na atmosferę wiersza
Jak przygotować życiorys i CV?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>życiorys</i>, <i>CV (curriculum vitae)</i> • wymienić elementy życiorysu i CV 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje, które powinny znaleźć się w życiorysie i CV 	<ul style="list-style-type: none"> • uporządkować informacje przydatne do napisania życiorysu i CV • skorygować błędy w podanych życiorysie i CV 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować oficjalne CV na podstawie życiorysu
Jak napisać list motywacyjny?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>list motywacyjny</i> • wymienić elementy listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje przydatne do napisania listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenie 	<ul style="list-style-type: none"> • uporządkować informacje potrzebne do napisania listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych • zredagować list motywacyjny
Fonetyka – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>głoska</i>, <i>litera</i>, <i>ubezdźwięcznienie</i>, <i>udźwięcznienie</i>, <i>uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> • przedstawić podział głosek • wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać rodzaje głosek • poprawnie podzielić wyrazy na sylaby • wskazać wyrazy, w których nastąpiły uproszczenia grup spółgłoskowych • wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować błędy w podziale wyrazów na sylaby • poprawnie akcentować wyrazy stanowiące wyjątki od reguły 	<ul style="list-style-type: none"> • określić kierunek upodobnienia • skorygować błędy w akcentowaniu
Słowotwórstwo – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>wyraz podstawowy</i>, <i>wyraz pochodny</i>, <i>temat słowotwórczy</i>, <i>formant</i>, <i>przedrostek</i>, <i>przyrostek</i>, <i>wrostek</i>, <i>formant zerowy</i>, <i>oboczność</i>, <i>rodzina wyrazów</i>, <i>rdzeń</i>, <i>wyraz pokrewny</i>, <i>oboczność</i> • wymienić kategorie słowotwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych • przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej • wskazać wyrazy należące do jednej rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w podanych parach wyrazy podstawowe i pochodne • wskazać formant w wyrazie pochodnym • wskazać w rodzinie wyrazów rdzeń i oboczności 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów • stworzyć wyrazy należące do wskazanych kategorii słowotwórczych • sporządzić wykres rodziny wyrazów
Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>wojna i okupacja</i>, <i>sztuka o wojnie</i>, <i>fonetyka</i>, <i>słowotwórstwo</i>, <i>życiorys i CV</i>, <i>list motywacyjny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać
Dostrzec piękno	<ul style="list-style-type: none"> • opisać obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób ukazania postaci na pierwszym planie • omówić sposób oddania na obrazie gwaru ulicy • omówić funkcję kolorystyki dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł obrazu
Zatrzymać piękno	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • określić, co szkodziło pięknej twarzy Nino • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>powiastka filozoficzna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Nino schował twarz do kuferka • wyjaśnić znaczenie frazeologizmów: <i>stracić twarz</i>, <i>zachować twarz</i> i <i>twarzą w twarz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić pytania zadane przez uczonego Kru • wskazać w tekście cechy powiastki filozoficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symboliczne znaczenie chowania twarzy • omówić przenośne znaczenie tekstu

Przystanek współczesność	<ul style="list-style-type: none"> wymienić imiona i nazwiska polskich noblistów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> przybliżyć sylwetkę jednego z polskich noblistów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> zrekonstruować treść fragmentów wybranej mowy noblowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat fragmentów mów noblowskich
Odnaleźć piękno życia	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohatera utworu omówić znaczenia dosłowne i przenośne fragmentów tekstu odnieść utwór do definicji przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować porównanie życia do kartki zinterpretować diagnozę lekarki 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić symbolikę duszy, którą zgubił bohater tekstu sformułować przesłanie płynące z utworu
Spotkanie z lekturami	<ul style="list-style-type: none"> wymienić motywy i tematy podejmowane w lekturach obowiązkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas prezentowania różnych typów bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas omawiania podanych problemów 	<ul style="list-style-type: none"> problematyzować treść lektur obowiązkowych